

MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2023

aruandeaasta lõpp: 31.12.2023

sihtasutuse nimi: Sihtasutus Eesti Inimõiguste Keskus

registrikood: 90012202

tänava/talu nimi, Ahtri tn 8

maja ja korteri number:

linn: Tallinn

maakond: Harju maakond

postisihnumber: 10151

telefon: +372 6445148

faks: +372 6465148

e-posti aadress: info@humanrights.ee

veebilehe aadress: https://humanrights.ee

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	15
Bilanss	15
Tulemiaruanne	16
Rahavoogude aruanne	17
Netovara muutuste aruanne	18
Raamatupidamise aastaaruande lisad	19
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	19
Lisa 2 Raha	20
Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed	21
Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad	21
Lisa 5 Võlad ja ettemaksed	22
Lisa 6 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	22
Lisa 7 Annetused ja toetused	24
Lisa 8 Tulu ettevõtlusest	25
Lisa 9 Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	25
Lisa 10 Tööjõukulud	25
Lisa 11 Seotud osapooled	26
Aruande allkirjad	27
Vandeauditori aruanne	28

INIMÕIGUSTE
KESKUS

Tegevusaruanne 2023

Taust

Missioon ja visioon

Eesti Inimõiguste Keskus (EIK) on sõltumatu valitsusväline inimõigusorganisatsioon.

Eesti Inimõiguste Keskus tegutseb selle nimel, et luua üheskoos iga inimese inimõigusi austav Eesti. Keskuse visioon aastaks 2025 on, et Eesti on avatud ühiskond, kus inimõigused on olulised ja riiklikult tagatud ning iga inimene teab, et tema ja teiste õigused väärivad kaitsmist.

EIK korraldab oma tegevust olenevalt ühiskondlikest vajadustest. Praegu on meie fookuses võrdne kohtlemine ja mitmekesisuse edendamine, varjupaigataotlejate ja pagulaste inimõigused, andmekaitse ja digitaalõigused ning võitlus vaenu vastu. Oleme Eesti mitmekesisuse kokkuleppe koordinaatorid. Jälgime üldist inimõiguste olukorda Eestis ja avaldame alates 2007. aastast selle kohta aruandeid.

Liikmelisus

ELi põhiõiguste ameti põhiõiguste platvorm, ELi mitmekesisuse kokkulepete platvorm, ÜRO majandus- ja sotsiaalnõukogu.

Eesti Inimõiguste Keskus on ÜRO pagulasameti UNHCR rakenduspartner Eestis.

Inimesed

2023. aastal oli EIKis üksteist täistööajaga töökohta. Töölepinguga tööl olnud töötajad:

- Kelly Grossthal (strateegilise hagelemise valdkonna juht),
- Egert Rünne (juhataja),
- Ave Anniste (kommunikatsioonijuht),
- Helen Talalaev (mitmekesisuse ja kaasatuse valdkonna juht),
- Uljana Ponomarjova (pagulasvaldkonna vanemjurist),
- Joosep Nahkor (büroojuht),
- Kertu Tuuling (pagulasvaldkonna jurist),
- Olga Vaarmann (pagulasvaldkonna õigusnõustaja),
- Marleen Armeri (kogukonna kaasaja, kuni detsember 2023),
- Mari-Liis Vähi (digiõiguse valdkonna juht, kuni oktoober 2023).

Lisaks töölepinguga töötavatele töötajatele olid oma oskustega aasta jooksul abiks ka käsunduslepinguga töötajad. Samuti kasutas EIK strateegiliste kaasuste raames advokaadibüroode teenuseid. Keskuse töösse panustasid nii inimõiguste saadikud, vabatahtlikud kui ka praktikandid.

Eesti Inimõiguste Keskuse nõukokku kuulus 2023. aasta lõpus kuus liiget: Katrin Merike Nyman-Metcalf, Jevgeni Krištafovitš, Andi Hektor, Märt Väljataga, Paloma Krõõt Tupay ja Toomas Käbin.

Aasta kokkuvõte

Viimased neli aastat inimõiguste keskuse juhtimist on näidanud, et strateegiad ja tegevuskavad on suuna näitamiseks head, kuid välismõjudele reageerimisel, olgu selleks siis valitsuse vahetus, pandeemia või ettearvamatu idanaaber, toovad edu dünaamilisus, kohanemisvõime ja suutlikkus kiiresti reageerida. Just tänu sellele, et keskust on algusest peale üles ehitatud seda silmas pidades, saavutasime 2023. aastal mitmeid strateegilisi eesmärke – nt abieluvõrdsus, piirimonitooringu läbiviimine ja pagulaste heaolu parandamine kinnipidamiskeskuses. Aga toimus ka palju muud.

Jaanuaris alustas tööd inimõiguste keskuse uus kommunikatsioonijuht Ave, kes viis lõpule kuus kuud kestnud kommunikatsioonistrateegia väljatöötamise. Kuu lõpus korraldasime edukalt andmekaitseteemalise konverentsi. Suurenenud klientide arvu tõttu alustas veebruaris tööd õigusnõustaja Olga. Kõik keskuse töötajad panustasid valimislubaduste analüüsi inimõiguste vaates, mis osutus meie kodulehel 2023. aasta enim loetud artiklikiks.

Märtsis saatsime oma ettepanekud koalitsioonileppe sõlmijatele ja laiendasime strateegilise hagelemise valdkonda. Kui varem tegeles keskus strateegilise hagelemise raames vaid rahvusvahelise kaitse ja võrdse kohtlemise teemadega, siis nüüdsest tegeleme kõigi inimõigusi puudutavate kaasustega. Mais tähistasime mitmekesisuse kuud ja avaldasime avaliku arvamuse uuringu LGBT+ teemadel. Lisaks saatsime sotsiaalkaitseministrile oma arvamuse perekonnaseaduse muutmise eelnõu kohta.

Juunis tähistasime keskuse ühe pikaajalise strateegilise eesmärgi saavutamist: 20. juunil 2023. aastal kiitis Riigikogu heaks abieluvõrdsuse. Lisaks kohtus samal kuul kümneaastaseks saanud võrdse kohtlemise võrgustik. Suvel saavutasime ka teise eesmärgi, mille nimel oleme aastaid tööd teinud: saime volituse monitoorida Eesti piiri, et rahvusvaheline kaitse oleks veel paremini tagatud. Augusti lõpus pidasime koos nõukoguga keskuse strateegiaseminari.

Kooliaasta alguses tutvustasime noortele uut digiteadlikkuse õppeplatvormi Cybergram ja valmis ahistamist ennetav juhend keskuse töötajatele, klientidele ja koostööpartneritele. Sügisel esitasime riigile oma seisukohad vaenu piirava eelnõu kohta. Enne aasta lõppu osalesime annetamistalgutel, tähistasime sünnipäeva ja avaldasime aruande „Inimõigused Eestis 2024“.

Kõige muu kõrval on aasta jooksul kulunud sadu töötunde nähtamatule tööle. Meie tegevust on kontrollinud kolm auditit, oleme kirjutanud kümneid projektiaruandeid ning taotlusi. Kogu viimase poolaasta vahetasime välja oma raamatupidamissüsteeme.

Keskus ei saaks oma tööd teha ilma toetajateta. Vabatahtlikud, inimõiguste saadikud, advokaadid, kõik annetajad – meie mõju on palju suurem tänu teile!

Egert Rünne

juhataja

Aasta arvudes

Uus kommunikatsiooni-strateegia

1432 nõustamist

13

projekti

21

uut strateegilist kaasust

11

täistöökohta

31

koolitust ja seminari

9

uuringut

800+

osalejat

Sealhulgas:

Avaliku arvamuse uuring LGBT teemadel

1

konverents

Aruanne "Inimõigused Eestis 2024"

23

mitmekesisuse kokkulepe

6

arvamusartiklit

28 559

eurot

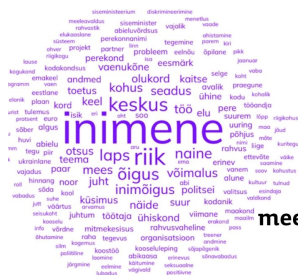
uut liitunud organisatsiooni

mitmekesisuse päev

55

osalenud organisatsiooni

252

meediakajastust

552

annetajat

Strateegiline hagelemine

Aasta jooksul nõustasime inimesi inimõiguste teemal kokku 80 korral. Põhiteemad olid ahistamiskaasused, töökohal diskrimineerimine, kooseluseadust ja abieluvõrdsust puudutavad küsimused, ning väljendusvabaduse ja andmekaitse teemad. Võrdse kohtlemise ja laiemalt inimõiguste kaitse valdkonnas tegelesime annetajate toel kaheksa strateegilise kaasusega.

Võrdse kohtlemise ja laiemalt inimõiguste kaitse valdkonnas võtsime juurde neli strateegilist juhtumit:

- 1) Väljendusvabaduse kaasus (meeleavaldus Palestiina toetuseks Tallinnas).
- 2) Vene pagulaspere lapsendamise kaasus.
- 3) Kaasus suhtluspiirangutest kinnipidamiskeskuses.
- 4) Andmekaitseteemaline foto kasutamise kaasus.

2023. aastal lõppes neli juhtumit: samast soost paaride õigus kanda ühist perekonnanime, kodakondsus kui inimõigus, Venemaalt pärit pagulaspere õigus lapsendada, väljendusvabaduse ning õigus teha petitsioone ja kaasus suhtluspiirangutest kinnipidamiskeskuses.

Lõpplahenduseni ei ole jõudnud 2021. aastal alanud juhtum, mis käsitleb ahistamisest teavitamise õigust ning 2023. aastal alanud väljendusvabaduse kaasus.

Lisaks toimus novembris strateegilise hagelemise seminar juristidele vaigistusest ja tagakiusust Eestis ja Euroopas ning detsembris õppereis Saksimaale, kus tutvuti strateegilise hagelemise valdkonnas tegutsevate vabäühendustega ning jagati omavahel lubavaid praktikaid.

2023. aastal toetasid valdkonna tegevusi inimõiguste keskuse annetajad, Majandus ja Kommunikatsiooniministeerium ning tegevustoetusega Norra toetuste Aktiivsete Kodanike Fond, mida vahendab Avatud Eesti Fond koostöös Vabäühenduste Liiduga.

Varjupaigataotlejad ja pagulased

2023. aastal pakkusid keskuse juristid õigusnõustamist 1190 inimesele. Enamik abivajajaid olid pärit Ukrainast, Venemaalt ja Valgevenest aga oli ka nõustatavaid teistest riikidest: Süüria (7), Afganistani (5), Kuuba (3), Iisraeli (3), Hiina (2), Pakistani (2), Vene/Iisraeli (1), Gruusia (1), Armeenia (1), Senegali (1), Iraani (1), Mauritiuse (1), Tadžikistani (1), Malaisia (1). Peamisteks teemadeks olid rahvusvahelise kaitse menetluse läbiviimine, kinnipeetavate rahvusvahelise kaitse taotlejate õigused ning kaitse saamine ja pikendamine ukrainlastele. Suurenenud töökoormuse tõttu ühines pagulasvaldkonna kahe juristiga veebruaris ka õigusnõustaja.

Keskuse juristid algatasid pagulasvaldkonnas 19 strateegilist kaasust seoses varjupaigataotlejate tagasilükkamise, varjupaigataotlejate kinnipidamise ning ligipääsuga varjupaigamenetlusele. Nende hulka kuulub oluline strateegiline kaasus, mis puudutas ligipääsu internetile ja isiklikele sidevahenditele kinnipidamiskeskuses, mille keskuse juristid Riigikohtus ka võitsid.

Lisaks korraldasid keskuse juristid neli seirevisiiti kinnipidamiskeskusesse Soodevahes ning kaks seirevisiiti Vao ja Vägeva varjupaigataotlejate majutuskeskustesse.

Suvel saavutasime ka teise eesmärgi, mille nimel oleme aastaid tööd teinud: saime volituse monitoorida Eesti piiri, et rahvusvaheline kaitse oleks veel paremini tagatud. 2023. aastal viisime piirialadel läbi kaks seirevisiiti.

Koos UNHCRiga viisime läbi ka koolituse Politsei- ja Piirivalveametile haavatavatesse gruppidesse kuuluvatest varjupaigataotlejatest.

Samuti lõime eri keeltes videod, mis tutvustavad, millist abi ja millal me varjupaigataotlejatele ja pagulastele pakume.

2023. aasta pagulasvaldkonna tegevused viidi läbi koostöös ÜRO Pagulasametiga (UNHCR).

Vaenukõne ja vaenukuriteod

SafeNet

Inimõiguste keskus osaleb 2023. aastast partnerina projektis SafeNet, mis jätkab seniseid pingutusi ambitsioonikamalt: suurenenud on osalevate vabühenduste ring ning kaasatud on pea kõik Euroopa riigid.

Projekti käigus koguvad otsivad partnerid ühtse metoodika järgi sotsiaalmeediast vaenukõne eri vorme ja kontrollivad, kas ja kuidas sotsiaalmeediaplattformid täidavad nii iseenele kehtestatud reegleid kui ka kokkulepet Euroopa Komisjoniga.

Lisaks vaenukõne monitoorimisele koostatakse projekti jooksul erinevaid analüüse, mis annavad ülevaate projektis osalevates riikides ja EL-is leviva vaenu peamistest sihtgruppidest ja domineerivatest narratiividest. 2023. aastal oli vaen ülekaalukalt enim suunatud kahe grupi/tunnuse vastu: pagulased ja seksuaalne sättumus. Lisaks puudutasid selle perioodi vaenukõne juhtumid tunnuseid nagu etniline päritolu, usulised tõekspidamised, nahavärv ja sooline identiteet.

Projekti kaasrahastab Euroopa Komisjon.

Digiõigus

Korraldasime edukalt andmekaitseteemalise konverentsi “Artificial Intelligence and Human Rights. From Humane Artifacts to Artificial Human”. Konverentsil arutasid rahvusvahelised eksperdid tehisintellekti ja inimõiguste kokkupuutepunktide ning ohukohtade üle.

Septembri alguses tutvustasime noortele uut küberturvalisuse õppimiseks ja õpetamiseks loodud õppeplatvormi Cybergram. Platvormil jagavad hoiatavaid seiku iseenda elust jagavad populaarsed sisuloojad Kerli Paaslepp, Manna ja Sebastian Freiberg. Teoreetilise raami loob YouTube'i videotega tuntuks saanud ajaloo- ja ühiskonnaõpetaja Kristo Siig. Lisaks õpetlikele videotele sisaldab Instagrami meenutava ülesehitusega platvorm spämm-postitusi ja testküsimusi, et oma teadmisi proovile panna. Platvormi kasutamist koolitunnis hõlbustab õpetajatele mõeldud abimaterjal.

Digiõiguse valdkonna tegevust toetas LUMINATE.

Mitmekesisus ja kaasatus

Mitmekesisuse kokkuleppe võrgustik

Mitmekesisuse kokkulepe on vabatahtlik lepe, millega liitudes kinnitab ettevõtte, vabaihendus või avaliku sektori organisatsioon, et austab inimeste mitmekesisust ja väärtustab võrdse kohtlemise põhimõtet nii oma töötajate, klientide kui ka koostööpartnerite seas.

2023. aastal liitus mitmekesisuse kokkuleppega 30 uut organisatsiooni. Kevadel liitus 12 uut organisatsiooni: Riigikantselei, Lidl Eesti, Sonepar Eesti AS, MTÜ Mondo, Utilitas, Glia, Testlio, Entain Group / Optiwin OÜ, advokaadibürood Pallo&Partnerid ja Cobalt, Harjumaa Muuseum, Haridus- ja Noorteamet ning sügisel 11: Tallinna Tehnikaülikool, Balti Spoon OÜ, BB Finance, CMA CGM Estonia, ERGO Insurance SE, ERGO Life Insurance SE Eesti Filiaal, KPMS, Nabuminds OÜ, Rail Baltic Estonia, Solita Eesti, soolise võrdõiguslikkuse ja võrdse kohtlemise volinik. Eestis on kokkuleppega liitunud juba 198 organisatsiooni.

Korraldame mitmekesisuse kokkuleppe võrgustikule ning liikmetele seminare ja koolitusi võrdse kohtlemise, mitmekesisuse juhtimise, eelarvamuste, palgalõhe, rassismi ja pagulaste õiguste teemal.

Kohtusime 44 organisatsiooni esindajaga, et uurida, kuidas neil mitmekesisuse ja kaasava töökeskkonna loomine läheb ja tegime uuringu, et teada saada, mida organisatsioonid on meiega koostööst saanud ja mida nad edaspidi meilt ootavad.

Mitmekesisuse kuu

Mitmekesisuse kuu 2023 keskendus inimesele nagu sina ise – tavaline, sõbralik, kangekaelne, eriline, nutikas, haavatav, mitmekesine. Tähistasime mitmekesisust meie sees ja meie ümber, rääkides lugusid. Inimõiguste keskuse üleskutsele jagada puudutavaid hetki oma elust saabus vastuseid üle kogu Eesti. Nendest lugudest panime kokku näituse “Nähtamatud sillad”, mis jõudis avalikus ruumis inimesteni Tallinnas, Tartus ja Narvas ning inimõiguste keskuse sotsiaalmeediakanalites. Lisaks kutsusime huvilisi panema oma teadmisi proovile mitmekesisusele pühendatud viktoriiniga. Mõttemaailmade avardamiseks panime kokku nimekirja mitmekesisust eri tahkude alt avavatest raamatutest.

Tundsin enda üle uhkust, kui olin koos oma pojaga põgenenud vägivaldse eksabikaasa juurest. Tundsin uhkust, et olin kokku võtnud julguse seda teha. Koos vajadusega joosta oma elu eest nii kiiresti kui jalad võtavad tabas mind valgustus: selles olukorras on ainult üks lahendus - tuleb ära minna. Sain aru, et minu ümber on meeletult toetav võrgustik sõpradest, perest ja riigi tugistruktuuridest.

40-aastane naine Tallinnast

Erinevad organisatsioonid – ettevõtted, avaliku sektori asutused, vabauhendused – üle Eesti on mitmekesisust tähistanud juba alates 2016. aastast. Sel aastal kogusid paljud organisatsioonid sarnaselt inimõiguste keskusele oma inimeste lugusid, et nende abil näidata, kui mitmekesiste ja eriilmeliste inimestega koos töötatakse.

Sel aastal kutsusime ka raamatukogud üle Eesti kampa mitmekesisust tähistama, sest kus mujal räägitaks rohkem lugusid kui raamatutes ja raamatukogudes. Kaasa löid väikesed raamatukogud kaugel tõmbekeskustest, aga ka keskraamatukogud, pakkudes oma lugejatele eriilmelisi sündmusi ja kutsudes neid lugema teoseid, mis mitmekesisuse teemat eri nurkade alt avavad.

Keskenduti eri kultuuride tutvustamisele läbi toidu, muusika ja traditsioonide. Oluliseks teemaks oli vaimne ja füüsiline tervis ning kuidas luua töökeskkondi, kus eri inimeste tervis oleks hoitud ja vajadused täidetud. Eraldi käsitleti mitmes kohas ka eri- ja lisavajadustega inimestega arvestamist. Palju räägiti eelarvamuste ja stereotüüpide teemal – mis need on, kuidas neid ära tunda ja kuidas teha nii, et eelarvamused ei hakkaks suunama inimese otsuseid ja käitumist.

Mitmekesisuse ja kaasatuse valdkonda toetas 2023. aastal Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium.

Inimõigused Eestis

Inimõiguste aruanne

11. detsembril tutvustasime värsket inimõiguste aruannet, mis käsitleb arenguid aastatel 2023–2024. Ekspertide hinnangul on inimõiguste olukord Eestis viimase kahe aastaga mõnevõrra paranenud.

Aruanne “Inimõigused Eestis 2024” koosneb 15 peatükist, mille autoriteks on valitsusest sõltumatud eksperdid erinevatest organisatsioonidest. Inimõiguste olukorda analüüsitakse eri tahkude alt, vaatluse all on näiteks rahvusvähemuste, pagulaste, varjupaigataotlejate ja puuetega inimeste olukord, samuti kogunemisvabaduse, õigusmõistmise, soolise võrdsuse, perekonna ja eraelu puutumatuse ning sõnavabaduse teemad. Aruande eessõna kirjutas president Kersti Kaljulaid.

Eesti Inimõiguste Keskuse tegevust toetab 2022.-2023.aastal Norra toetuste Aktiivsete Kodanike Fond, mida vahendab Avatud Eesti Fond koostöös Vabaihenduste Liiduga. Aruande koostamist ja väljaandmist toetasid veel inimõiguste keskuse annetajad ja Saksamaa Liitvabariigi Suursaatkond Eestis.

LGBT-teemaline avaliku arvamuse uuring

Mais avaldasime avaliku arvamuse uuringu LGBT+ teemadel, mis näitas, et toetuse tõus abieluvõrdsusele on olnud kiire ja ühesuunaline. Abieluvõrdsust toetas 53 protsenti Eesti inimestest. Seda on 6 protsendipunkti enam kui kaks aastat tagasi. Võttes arvesse, et 2012. aastal oli pooldajaid 34% ja vastaseid 60%, on kümne aasta jooksul toimunud areng olnud kiire ja ühesuunaline.

Inimõiguste keskus on LGBT-teemalisi avaliku arvamuse uuringuid avaldanud 2012. aastast. Küsitlusi viib iga kahe aasta tagant läbi Turu-uuringute AS ja 2023. aasta uuring on järjekorras kuues Eesti mahukaim LGBT õigusi puudutav aruanne.

Uuringu valmimist toetas Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium.

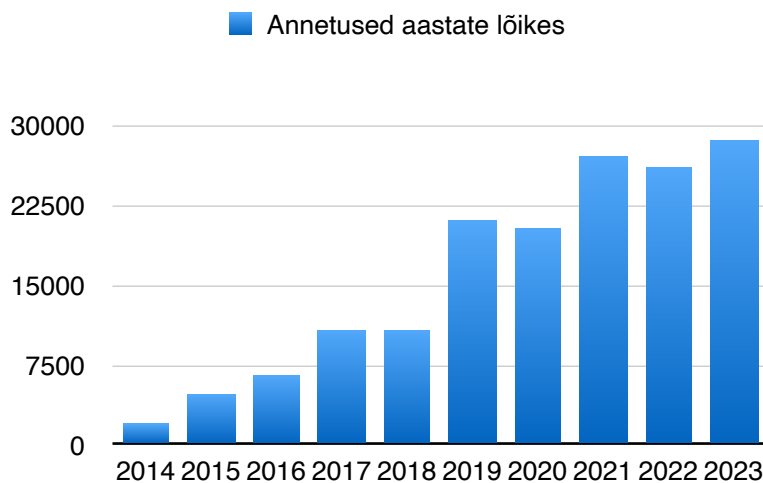

Annetused

Keskus kogus 2023. aastal mittesihotstarbelisi annetusi 28 559 eurot, mis oli 2441 eurot rohkem kui 2022. aastal. See on suurim summa keskuse ajaloos. Samuti on hea tõdeda, et viimased kolm aastat on annetuste summa püsinud stabiilsel tasemel.

Kasvas ka erinevate annetajate arv. Aasta jooksul annetas meile 552 erinevat inimest, mida oli 157 inimese võrra rohkem, kui möödunud aastal. Inimõiguste keskuse toetajate arv on kasvanud, aga majanduslanguse tõttu on annetatavad summad langenud.

Püsiannetajate hulk on jäänud samale tasemele, mis see on viimased 2-3 aastat olnud.

Mis me kogutud annetustega tegime?

- Tasusime strateegilise kaasuste õigusabikulusid.
- Katsime projektide omafinantseeringu osa.
- Kaasfinantseerisime inimõiguste aruande väljaandmist
- Kasvatasime puhvrit, et kriitilisel ajal ei jääks töö seisma ning saaksime ühiskonnas toimuvatele muutustele koheselt reageerida.

Aitäh kõigile annetajatele, kes meie tööd väärtustavad!

Raamatupidamise aastaaruanne

Bilanss

(eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022	Lisa nr
Varad			
Käibevarad			
Raha	360 708	294 181	2
Nõuded ja ettemaksud	61 731	27 112	3
Kokku käibevarad	422 439	321 293	
Põhivarad			
Materiaalsed põhivarad	2 811	0	
Kokku põhivarad	2 811	0	
Kokku varad	425 250	321 293	
Kohustised ja netovara			
Kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Võlad ja ettemaksud	15 753	13 251	5
Sihtotstarbelised tasud, annetused, toetused	273 032	194 245	6
Kokku lühiajalised kohustised	288 785	207 496	
Kokku kohustised	288 785	207 496	
Netovara			
Sihtkapital/Osakapital nimiväärtuses	13	13	
Eelmiste perioodide akumuleeritud tulem	113 784	95 553	
Aruandeaasta tulem	22 668	18 231	
Kokku netovara	136 465	113 797	
Kokku kohustised ja netovara	425 250	321 293	

Tulemiaruanne

(eurodes)

	2023	2022	Lisa nr
Tulud			
Annetused ja toetused	594 905	499 399	7
Tulu ettevõtlusest	8 451	145 515	8
Muud tulud	0	3 391	
Kokku tulud	603 356	648 305	
Kulud			
Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	-566 346	-615 030	9,10
Mitmesugused tegevuskulud	-14 384	-15 075	
Kokku kulud	-580 730	-630 105	
Põhitegevuse tulem	22 626	18 200	
Intressitulud	42	31	
Aruandeaasta tulem	22 668	18 231	

Rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2023	2022	Lisa nr
Rahavood põhitegevusest			
Põhitegevuse tulem	22 626	18 200	
Põhitegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	-34 619	2 304	3
Põhitegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	81 289	38 679	5
Laekumised sihtotstarbelistest tasudest, annetustest, toetustest	621 788	615 592	6
Kokku rahavood põhitegevusest	691 084	674 775	
Rahavood investeerimistegevusest			
Tasutud materiaalsete ja immateriaalsete põhivarade soetamisel	-2 811	0	
Laekunud intressid	42	31	
Kokku rahavood investeerimistegevusest	-2 769	31	
Rahavood finantseerimistegevusest			
Muud väljamaksed finantseerimistegevusest	-621 788	-615 592	6
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	-621 788	-615 592	
Kokku rahavood	66 527	59 214	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	294 181	234 967	
Raha ja raha ekvivalentide muutus	66 527	59 214	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	360 708	294 181	

Netovara muutuste aruanne

(eurodes)

			Kokku netovara
	Sihtkapital/Osakapital nimiväärtuses	Akumuleeritud tulem	
31.12.2021	13	95 553	95 566
Aruandeaasta tulem	0	18 231	18 231
31.12.2022	13	113 784	113 797
Aruandeaasta tulem	0	22 668	22 668
31.12.2023	13	136 452	136 465

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

Sihtasutus Eesti Inimõiguste Keskus 2023. aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga. Eesti finantsaruandluse standard on rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtetele tuginev avalikkusele suunatud finantsaruandluse nõuete kogum, mille põhinõuded kehtestatakse Eesti Vabariigi raamatupidamise seadusega ning mida täpsustab valdkonna eest vastutava ministri määrus.

Sihtasutuse majandusaasta vältab 1. jaanuarist 31. detsembrini.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud lähtudes soetusmaksumuse printsiibist.

Raamatupidamise aastaaruanne koosneb põhjaruannetest (bilanss, tulemiaruanne, rahavoogude aruanne ja netovara muutuste aruanne) ning lisadest.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes.

Raha

Raha ja selle lähenditena kajastatakse bilansis „Raha“ kirjel ja rahavoogude aruandes arvelduskontodel olevat raha, lühiajalisi deposiite ja raha kassas.

Välisvaluutas toimunud tehingud ning välisvaluutas fikseeritud finantsvarad ja -kohustised

Sihtasutuse arvestusvaluutaks on euro, kõiki teisi valuutasid loetakse välisvaluutadeks.

Välisvaluutas fikseeritud rahalised varad ja kohustised hinnatakse aruandepäeva seisuga ümber eurodesse aruandepäeval ametlikult kehtivate Euroopa Keskpanga valuutakursside alusel. Ümberhindamise tulemusena saadud kursikasumid ja -kahjumid kajastatakse aruandeperioodi tulemiaruanandes põhitegevusega seotud muude tulude ja -kulude real.

Nõuded ja ettemaksud

Nõuetena ostjate vastu kajastatakse sihtasutuse tavapärase põhitegevuse käigus tekkinud lühiajalisi nõudeid. Nõudeid ostjate vastu kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses (s.o nominaalväärtus miinus vajadusel tehtavad allahindlused).

Individuaalselt oluliste nõuete väärtuse langust (st. vajadust allahindluseks) hinnatakse iga ostja kohta eraldi. Kõiki muid nõudeid (viitlaekumised, muud lühiajalised nõuded) kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses.

Lühiajaliste nõuete korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega (miinus võimalikud allahindlused), mistõttu lühiajalisi nõudeid kajastatakse bilansis tõenäoliselt laekuvus summas.

Materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad

Materiaalseks põhivaraks loetakse varasid maksumusega alates 500 eurost ja kasuliku tööeaga üle ühe aasta. Varad, mille kasulik tööiga on üle 1 aasta, kuid mille soetusmaksumus on alla 500 euro, kantakse soetamise hetkel 100%-liselt kulusse.

Materiaalne põhivara võetakse arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest. Edaspidi kajastatakse materiaalsel põhivara bilansis tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumuleeritud amortisatsioon ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Materiaalse põhivara amortiseerimisel kasutatakse lineaarse amortisatsiooni meetodit. Amortisatsiooninorm määratakse igale põhivara objektile eraldi sõltuvalt selle kasulikust tööeast.

Materiaalse põhivarana on kajastatud masinad ja seadmed amortisatsiooni normiga 20% aastas.

Finantskohustised

Kõik finantskohustised (võlad tarnijatele, viitvõlad ning muud lühiajalised võlakohustised) võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, mis sisaldab ka kõiki soetamisega otseselt kaasnevaid kulutusi. Edasine kajastamine toimub korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil.

Lühiajaliste finantskohustiste korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega, mistõttu lühiajalisi finantskohustisi kajastatakse bilansis maksmisele kuuluvas summas.

Finantskohustis liigitatakse lühiajaliseks, kui selle tasumise tähtaeg on 12 kuu jooksul alates aruandekuupäevast; või sihtasutusel pole tingimusteta õigust kohustise tasumist edasi lükata rohkem kui 12 kuud pärast aruandekuupäeva.

Annetused ja toetused

Toetuste ja annetustega seonduvad tulud kajastatakse tulemiaruanDES kirjetel "Annetused ja toetused". Toetused ja annetused jagunevad sihtfinantseerimise tegevustoetusteks ja mittesihtotstarbelisteks annetusteks ja toetusteks.

Sihtfinantseerimisena kajastatakse projektipõhiselt saadud toetusi, mida iseloomustab kindel eesmärk koos näitajatega, mille alusel eesmärgi täitmist mõõdetakse, ajakava ja rahaline eelarve. Toetuse andja või vahendaja võib nõuda projekti kohta detailset aruandlust koos kulutuste kohta andmete esitamisega ning raha ülejääk nõutakse projekti lõppedes saajalt tagasi.

Tegevuse sihtfinantseerimist kajastatakse tuluna siis, kui sihtfinantseerimine muutub sissenõutavaks või sihtfinantseerimisega seotud võimalikud sisulised tingimused on täidetud. Saadud sihtfinantseerimine, mille puhul tuluna kajastamise tingimused on veel täitmata, kajastatakse bilansis kohustisena.

Mittesihtotstarbelised annetused ja toetused on toetused, mida toetuse saaja võib suuremal määral kasutada oma äranägemisel, sh kas tegevuskulude või investeringute soetamiseks. Siin kajastatakse mitmesuguseid toetusi, mille korral on määratletud küll eesmärk, kuid mille kasutamise otstarve ei ole täpselt määratud.

Mittesihtotstarbelised annetused ja toetused kajastatakse tuluna hetkel, mil annetus või toetus on laekunud või selle laekumine on praktiliselt kindel.

Seotud osapooled

Sihtasutuse Eesti Inimõiguste Keskus aastaaruande koostamisel on loetud seotud osapoolteks:

1. asutajaid;
2. tegev- ja kõrgemat juhtkonda;
3. eespool loetletud isikute lähedasi pereliikmeid ja nende poolt kontrollitavaid või nende olulise mõju all olevaid ettevõtteid.

Sündmused pärast aruandekuupäeva

Aruandeaasta finantsaruanded kajastavad olulisi vara ja kohustiste hindamist mõjutavaid asjaolusid, mis ilmnesid aruandekuupäeva ja aruande koostamispäeva vahemikus ning on seotud aruandeperioodi või eelnevate perioodide tehingutega. Olulisi aruandekuupäevajärgseid sündmusi, mis ei ole seotud aruandeperioodi või eelnevate perioodide tehingutega, ei kajastata raamatupidamise aastaaruandes, nende olemasolul on nende sisu avalikustatud aastaaruande lisades.

Lisa 2 Raha

(eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022
Raha kassas	195	195
Raha pangakontodel	160 513	293 986
Deposiit	200 000	0
Kokku raha	360 708	294 181

Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed (eurodes)

	31.12.2023	12 kuu jooksul	Lisa nr
Nõuded ostjate vastu	260	260	
Ostjatelt laekumata arved	260	260	
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	11 615	11 615	4
Muud nõuded	49 485	49 485	6
Viitlaekumised	49 485	49 485	
Ettemaksed tarnijatele	191	191	
Arveldused aruandvate isikutega	180	180	
Kokku nõuded ja ettemaksed	61 731	61 731	
	31.12.2022	12 kuu jooksul	Lisa nr
Nõuded ostjate vastu	1 350	1 350	
Ostjatelt laekumata arved	1 350	1 350	
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	5	5	4
Muud nõuded	25 717	25 717	6
Viitlaekumised	25 717	25 717	
Ettemaksed tarnijatele	40	40	
Kokku nõuded ja ettemaksed	27 112	27 112	

Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad (eurodes)

	31.12.2023		31.12.2022	
	Ettemaks	Maksuvõlg	Ettemaks	Maksuvõlg
Üksikisiku tulumaks	0	3 894	0	0
Erisoodustuse tulumaks	32		0	222
Sotsiaalmaks	0	6 812	0	502
Kohustuslik kogumispension	0	334	0	0
Töötuskindlustusmaksed	0	499	0	0
Muud maksude ettemaksed ja maksuvõlad	11 583	0	5	0
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad	11 615	11 539	5	724

Vaata lisa 3 ja 5

Lisa 5 Võlad ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2023	12 kuu jooksul
Võlad tarnijatele	3 822	3 822
Maksuvõlad	11 539	11 539
Muud võlad	392	392
Muud viitvõlad	392	392
Kokku võlad ja ettemaksed	15 753	15 753
	31.12.2022	12 kuu jooksul
Võlad tarnijatele	12 337	12 337
Võlad töövõtjatele	170	170
Maksuvõlad	724	724
Muud võlad	20	20
Muud viitvõlad	20	20
Kokku võlad ja ettemaksed	13 251	13 251

Vaata lisa 4

Lisa 6 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused

(eurodes)

	31.12.2021		Laekunud	Kajastatud tulemiaruanandes	31.12.2022	
	Nõuded	Kohustised			Nõuded	Kohustised
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks						
SPEAK	0	370	0	-370	0	0
CODE	0	17 191	5 662	-22 853	0	0
DIVW	0	1 489	0	-1 489	0	0
EGUI	17 306	0	-14 173	0	3 134	0
FRA	0	22 849	127 975	-61 723	0	89 100
ACF22	0	0	50 000	-40 917	0	9 082
SAKSA22	0	0	15 000	-14 626	0	374
UNHCR22	0	0	213 583	-213 583	0	0
EGUI3	0	0	5 400	-3 214	0	2 186
VÕIVIK	0	6 465	131	-6 596	0	0
ERAS	0	67	7 944	-8 012	0	0
ROMA	0	2 130	0	-2 130	0	0
HMNS21	0	1 304	0	-1 304	0	0
HMNS22	0	0	100 000	-87 982	0	12 018
EGUI_2	0	0	3 400	-888	0	2 512
UKRA	0	20 155	-31 871	-2 419	14 135	0
ARUANNE22	0	505	-505	0	0	0
LUMIN	0	53 099	70 071	-69 058	0	54 111
MÄRGIS2	0	1 876	60 057	-37 071	0	24 862
PÜSI	0	5 923	0	-14 161	8 237	0
SAADIK	0	14 991	11 993	-27 196	211	0
UNHCR21	0	75	-75	0	0	0
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	17 306	148 489	624 592	-615 592	25 717	194 245
Kokku sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	17 306	148 489	624 592	-615 592	25 717	194 245

	31.12.2022		Laekunud	Kajastatud tulemiaruanandes	31.12.2023	
	Nõuded	Kohustised			Nõuded	Kohustised
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks						
FRA		89 474	39 177	-56 228		72 423
UKRA	14 135			0	14 135	
LUMIN		54 111	8 500	-45 417		17 194
MÄRGIS2		24 862	30 000	-19 408		35 454
PÜSI	8 237		12 741	-4 210		294
SAADIK	211		23 986	-29 630	5 855	
ACF23		9 082	40 000	-59 081	9 999	
LUMIN2			124 827	-30 623		94 204
EGUI3	3 134	4 698	5 098	-9 735	3 073	
UNHCR23			193 621	-185 862		7 759
LIBER			28 838	-915		27 923
BENEV				-10 266	10 266	
EP23				-1 964	1 964	
HMNS23		12 018	100 000	-94 237		17 781
TEP			15 000	-19 193	4 193	
UNHCR22				423		
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	25 717	194 245	621 788	-566 346	49 485	273 032
Kokku sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	25 717	194 245	621 788	-566 346	49 485	273 032

31.12.2022 algjäákide muutused:

EGUI 3134 liikus EGUI3 alla.
 ACF22 liikus ACF23 alla.
 Saksa22 liikus FRA alla.
 HMNS22 liikus HMNS23 alla.
 FRA lisanuds UNCHR22 kulud 423

Lisa 7 Annetused ja toetused (eurodes)

	2023	2022
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	566 346	471 576
Mittesihtotsatabelised annetused ja toetused	28 559	27 823
Kokku annetused ja toetused	594 905	499 399

Rahalised ja mitterahalised annetused		
	2023	2022
Rahaline annetus	594 905	499 399
Kokku annetused ja toetused	594 905	499 399

Lisa 8 Tulu ettevõtlusest

(eurodes)

	2023	2022
Koolitusteenuste müük	7 395	8 610
Muude teenuste müük	1 056	136 848
Muud	0	57
Kokku tulu ettevõtlusest	8 451	145 515

Lisa 9 Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud

(eurodes)

	2023	2022	Lisa nr
Tööjõukulud	351 449	342 460	10
Mitmesugused bürookulud	100 126	161 835	
Reklaam	29 764	39 742	
Üür ja rent	17 232	18 049	
Ruumide rent üritusel	9 023	17 556	
Koolituskulud	2 802	7 908	
Raamatupidamisteenused	23 172	11 688	
Juriidilised kulud	1 550	4 637	
Transpordikulud	15 337	3 959	
Lähetuskulud	7 966	3 443	
Audit	1 320	1 200	
Muud	6 605	2 549	
Maksukulud	0	4	
Kokku sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	566 346	615 030	

Lisa 10 Tööjõukulud

(eurodes)

	2023	2022	Lisa nr
Palgakulu	262 875	260 530	
Sotsiaalmaksud	88 852	81 930	
Kokku tööjõukulud	351 727	342 460	
Sellest kajastatud sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsese kuluna	351 449	342 460	9
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	11	11	

Lisa 11 Seotud osapooled

(eurodes)

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused	2023	2022
Arvestatud tasu	39 786	39 064

Aruande digitaalallkirjad

Aruande lõpetamise kuupäev on: 03.04.2024

Sihtasutus Eesti Inimõiguste Keskus (registrikood: 90012202) 01.01.2023 - 31.12.2023 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
EGERT RÜNNE	Juhatuse liige	03.04.2024

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

Sihtasutus Eesti Inimõiguste Keskus nõukogule

Arvamus

Oleme auditeerinud Sihtasutus Eesti Inimõiguste Keskus (ettevõtte) raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab bilanssi seisuga 31.12.2023 ning tulemiaruanne, rahavoogude aruannet ja netovara muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud aasta kohta ja raamatupidamise aastaaruande lisasid, sealhulgas märkimisväärsete arvestuspõhimõtete kokkuvõtet.

Meie arvates kajastab kaasnev raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistest osades õiglaselt ettevõtte finantsseisundit seisuga 31.12.2023 ning sellel kuupäeval lõppenud aasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeauditori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga”. Me oleme ettevõttest sõltumatud kooskõlas kutseliste arvestusekspertide eetikakoodeksiga (Eesti) (sh sõltumatuse standardid), ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt nendele nõuetele. Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie arvamusele.

Muu asjaolu - LEPING AEF-i TOETUSE E22-22.02-02-04-03 kasutamise kontroll

Audit sisaldab ka saadud AEF toetuse E22-22.02-02-04-03 kasutamise kontrolli. Meie hinnangul kasutati toetust vastavalt lepingu sätetatele.

Muu informatsioon

Juhtkond vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab tegevusaruannet, kuid ei hõlma raamatupidamise aastaaruannet ega meie vandeauditori aruannet. Meie arvamus raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses meie raamatupidamise aastaaruande auditiga on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon lahknab oluliselt raamatupidamise aastaaruandest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud.

Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma. Meil ei ole sellega seoses millegi kohta aru anda.

Juhtkonna ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses raamatupidamise aastaaruandega

Juhtkond vastutab raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga ja sellise sisekontrolli eest, nagu juhtkond peab vajalikuks, et võimaldada kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkond kohustatud hindama ettevõtte suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana, esitama infot, kui see on asjakohane, tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatseb kas ettevõtte likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad ettevõtte raamatupidamise aruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Vandeauditori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja vandeauditori aruanne, mis sisaldab meie arvamus. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise eksisteerimisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) läbiviidud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Kasutame auditeerides vastavalt rahvusvaheliste auditeerimise standarditele (Eesti) kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi käigus. Me teeme ka järgmist:

- teeme kindlaks ja hindame raamatupidamise aastaaruande kas pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid, kavandame ja teostame auditiprotseduuri vastuseks nendele riskidele ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusele. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mittevastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus

võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, info esitamata jätmist, vääresitiste tegemist või sisekontrolli eiramist;

- omandame arusaamise auditi puhul asjassepuutuvas sisekontrollist, et kavandada nendes tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamuse avaldamiseks ettevõtte sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;

- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatud info põhjendatust;

- teeme järelduse juhtkonna poolt tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsibi kasutamise asjakohasuse kohta ja saadud auditi tõendusmaterjali põhjal selle kohta, kas esineb olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust ettevõtte suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana. Kui me teeme järelduse, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud juhtima vandeaudiitori aruandes tähelepanu raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud infole või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused põhinevad vandeaudiitori aruande kuupäevani saadud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski kahjustada ettevõtte suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana;

- hindame raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas raamatupidamise aastaaruande esitab aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis.

Me vahetame nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, infot muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas mis tahes sisekontrolli märkimisväärsete puuduste kohta, mille oleme tuvastanud auditi käigus.

/digitaalselt allkirjastatud/

Anne Nuut

Vandeaudiitori number 485

ANTIMAR Audiitorid OÜ

Audiitorettevõtja tegevusloa number 195

A. Lauteri tn 5, Tallinn, Harju maakond, 10114

03.04.2024

Audiitorite digitaalallkirjad

Sihtasutus Eesti Inimõiguste Keskus (registrikood: 90012202) 01.01.2023 - 31.12.2023 majandusaasta aruandele lisatud audiitori aruande on digitaalselt allkirjastanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
ANNE NUUT	Vandeaudiitor	03.04.2024

Tegevusalad

Tegevusala	EMTAK kood	Põhitegevusala
Kodanikuõiguste kaitse ja eestkoste; teatud elanikegrupi huvide kaitse	94991	Jah